

RÅDDE RAPPORTERAR

- vad barnen tycker är viktigt i barnomsorgen på Åland!

Sammanställning av barnens åsikter gällande
barnomsorgens läroplan på Åland

Innehåll

Bakgrund.....	2
Inledning.....	3
Mitt bästa dagis/fritids.....	4
Mat.....	5
Lek.....	8
(Själv)bestämmande.....	12
Digitala verktyg.....	14
Djur.....	16
Lärmiljö.....	18
Värdegrund och välmående.....	22
Lek/aktivitet.....	23
Mat.....	26
Kompisar.....	28
Närvarande omsorgsgivande vuxna.....	32
Barns delaktighet och lärande.....	34
Delaktighet.....	35
Mat.....	36
Aktiviteter vardag.....	39
Lär miljön.....	43
Leksaker.....	45
Lärande.....	47
Motoriska färdigheter.....	48
Praktiska vardagsnära färdigheter.....	50
Faktakunskaper inom olika områden.....	54
Lär miljö och lek.....	58
Miljöer kopplade till aktiviteter.....	59
Leksaker/rekvisita.....	63
Sammanfattning av barnens svar.....	67
Vuxnas hälsningar till barnen: Hur syns barnens svar i reglerna (läroplanen)?.....	69
Mat.....	70
Lek, leksaker och kompisar.....	71
Delaktighet.....	72
Digital kompetens.....	73
Djur.....	74
Lär miljöer.....	75
Trygga relationer.....	76
Lärande - Lärområden.....	77
Avslutande ord.....	80

Bakgrund

Landskapsregeringen utarbetar under hösten 2021 och våren 2022 ett förslag till ny läroplan för barnomsorgen. I enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter har barn rätt till delaktighet och inflytande. Barn ska få lära sig om sina rättigheter och ska ha en möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller dem. LL om barnomsorg och grundskola, (2020:32) 1 §, 4§, del II gör gällande att ska barn ges möjlighet att påverka innehållet inom barnomsorgens verksamhet utifrån sin mognadsgrad. Barnets åsikter ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

Verksamheten inom barnomsorgen ska lägga grunden för att barnen ska förstå vad demokrati är och förbereda barnen för delaktighet och ansvar och för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle. De behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för ska ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av verksamheten. Mot denna bakgrund och för att kunna bereda ärendet har utbildningsbyrån genom barnomsorgens personal hört barnen inom barnomsorgen som remissinstans i arbetet med läroplanen.

Barnen har hörts inom fyra delområden i syfte att få ett så brett underlag som möjligt. För att möjliggöra och underlätta för personalen inom barnomsorgen att höra barnen togs ett material med lärarhandledning fram. Genom övningar och frågor i materialet fick barnen uttrycka sina synpunkter inom de fyra delområdena. Materialet "Rådde Rådjur" har utvecklats specifikt för Åland för att säkerställa att barn i barnomsorg har möjlighet att uttrycka sina åsikter i processen med att ta fram den nya läroplanen för barnomsorg. Materialet togs fram i samarbete med Rädda Barnen Åland och Ålands ombudsmannamyndighet, Barnombudsmannen. Till materialet finns en lärarhandledning med metoder och övningar som möjliggör att höra barnen även på andra sätt än verbalt.

Scanna QR-koden för att ta del av mer information om hur materialet togs fram

raddabarnen.ax/materialet-radde-radjur

Scanna QR-koden för att ta del av lärarhandledningen och materialet i sin helhet

www.utbildning.ax/pedagogiska-resurser/barns-delaktighet-bo

Arbetet med att samla in barnens synpunkter har genomförts av barnomsorgens personal under december 2021 till och med februari 2022. Personalen blev i november 2021 inbjudna till en workshop där materialet presenterades. Under workshopen fick personalen också komma med förbättringsförslag på lärarhandledning och materialet till barnen, som sedan utvecklades i enlighet med förslagen. Materialet för barnen trycktes upp och gick att hämta i Självstyrelsegården.

De delområden som barnen hörts inom är:

Mitt bästa dagis/fritids
Välmående och värdegrund
Barns delaktighet och lärande
Lärmiljö och lek

Inledning

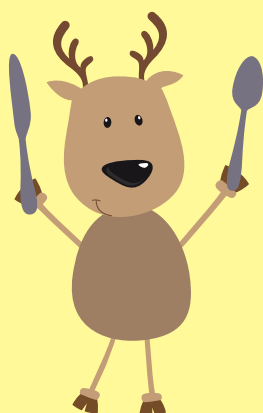
Sammanställningen är framtagen för att redogöra för och sammanfatta barnens svar, på ett sådant sätt att både vuxna och barn kan ta del av den. Den riktar sig dock i huvudsak till barnen inom barnomsorgen, men också till de vuxna som arbetat med att höra barnen och till övriga som är intresserade av att ta del av barnens svar. **Tanken är att personalen inom barnomsorgen kan återberätta sammanställningen för barnen så att de får en återkoppling på hur deras svar hantearats.**

Sammanställningen bygger i huvudsak på barnens egna bilder och ord, samt på sammanfattningar som personalen gjort. Den beskriver också hur barnens svar beaktats i läroplansprocessen. Sammanställningen ger en nulägesbild av hur barnen ser på sin egen verksamhet och vilka utvecklingsmöjligheter som finns inom verksamheterna. Sammanställningen innehåller också en kommentar kring hur personalen har upplevt arbetet, utifrån den korta utvärdering som gjordes.

Det inkom sammanlagt 25 remissvar från enheter/avdelningar som arbetat med frågan. De flesta svaren inkom från de äldre barnen på daghem, men svar från yngre åldrar inom daghem och ett svar från en fritidshemsavdelning. I sammanställningen redovisas inte separat för vilka svar som inkommit från vilka åldrar eller från fritidshem/respektive daghem.

Barnens svar har sammanställts utifrån delområden som barnen hörts inom och sedan genom att samla svaren under övergripande rubriker. De övergripande rubrikerna har exemplifierats med citat ur personalens sammanfattningar och genom barnens egna alster. Tanken är att låta exemplen belysa barnens synpunkter utan att allt för mycket analysera och sammanfatta, för att på så sätt inte riskera att barnens svar tolkas av vuxna till för stor grad.

Mitt bästa dagis/fritids

Delområdet är fritt utformat för att möjliggöra för barnen att ta upp sådant som inte annars skulle täckas in av de på förhand bestämda delområdena. Syftet var att barnen själva fick välja vilka frågor och teman de ville lyfta fram när det gällde världens bästa daghem/fritidshem för att på så sätt försöka fånga in vad som är viktigt även i läroplansprocessen.

Barnens svar under delområdet kan delas in i sex olika kategorier: **mat, lek, självbestämmande, digitala verktyg, djur och lärmiljöer.**

Rädda Barnen
Åland

**Ålands
landskapsregering**

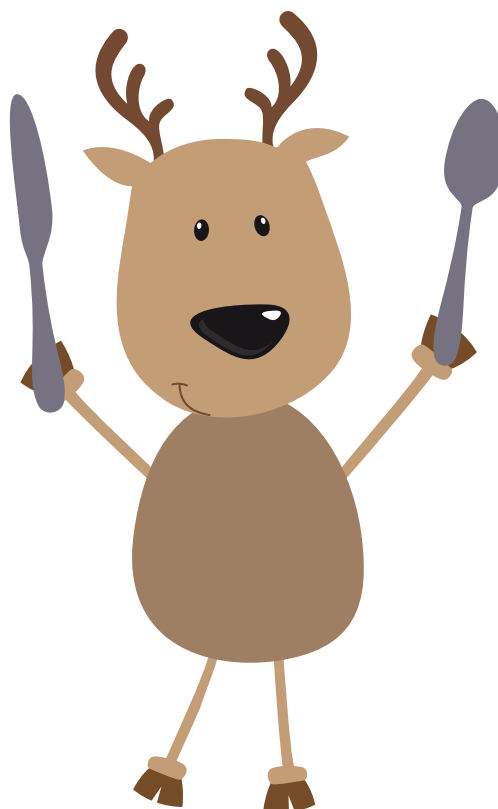
OMBUDSMAN

Ålands
Ombudsmanna
Myndighet

Mat

Många av barnens svar tog upp mat på olika sätt och maten spelar en central roll i barnens bästa dagis.

- På det bästa dagiset vill barnen vill bestämma över vilken mat de serveras på daghemmen
- På det bästa dagiset lyfter också barnen att det är viktigt att de serveras god mat.
- På det bästa dagiset bör finnas en viss typ av mat för att det ska kännas som det bästa (ofta godsaker)
- På det bästa dagiset får barnen delta i matlagningen

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

På mitt bästa dagis vill jag baka lussebullar

Jag vill äta spaghetti och köttfärssås

Jag vill ha mera godsaker till mellis.

Att man får mat

Jag vill bestämma middagen, att vi äter pizza

Barnen önskade mer servering av maträtter som tunnbrödsrullar, tomtegröt och gärna godis

På mitt bästa dagis vill jag ha gurka, kött.

Jag vill äta glass

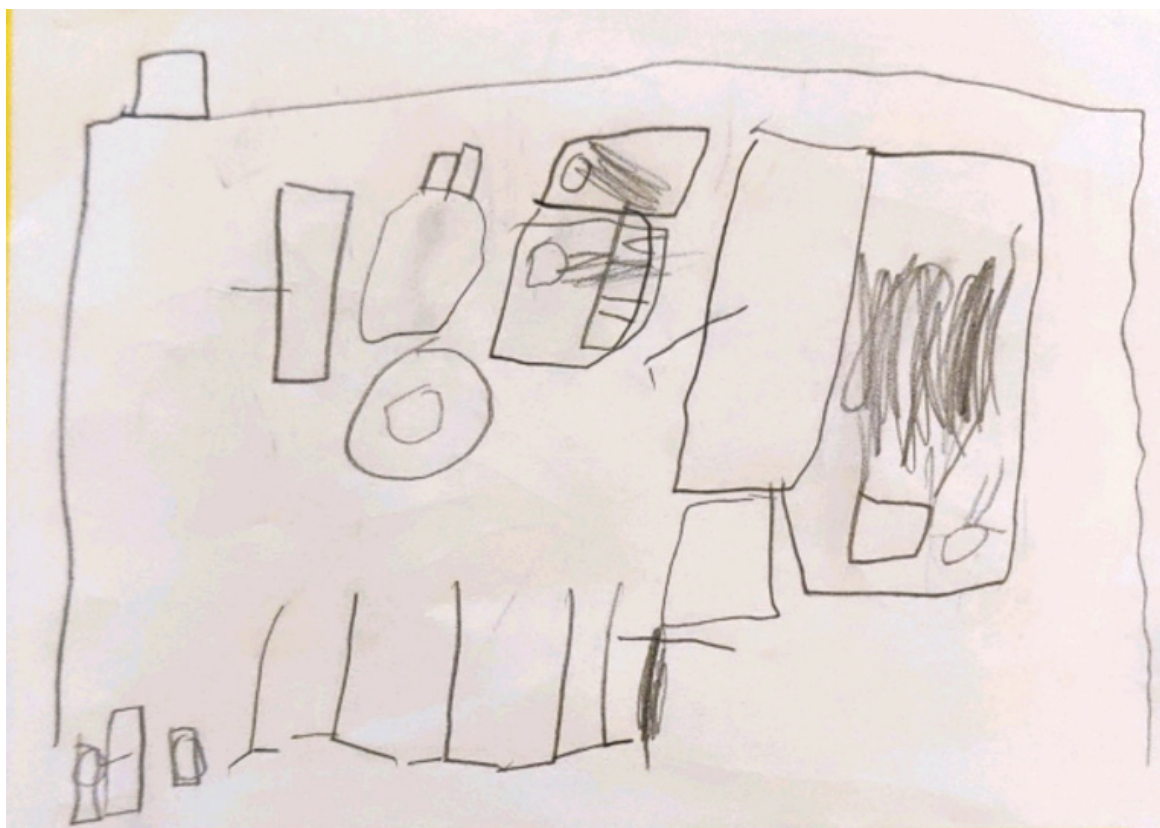
Hur är ditt bästa dagis?

ÄTA POPCORN-
ALLA DAGAR

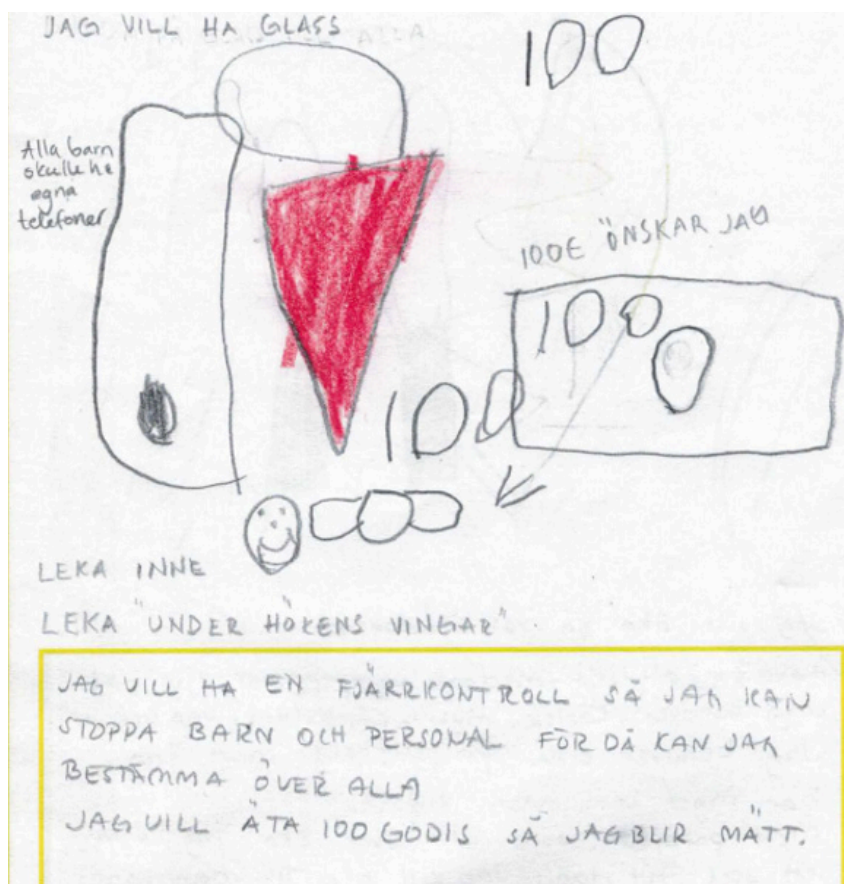

Äta popcorn alla dagar

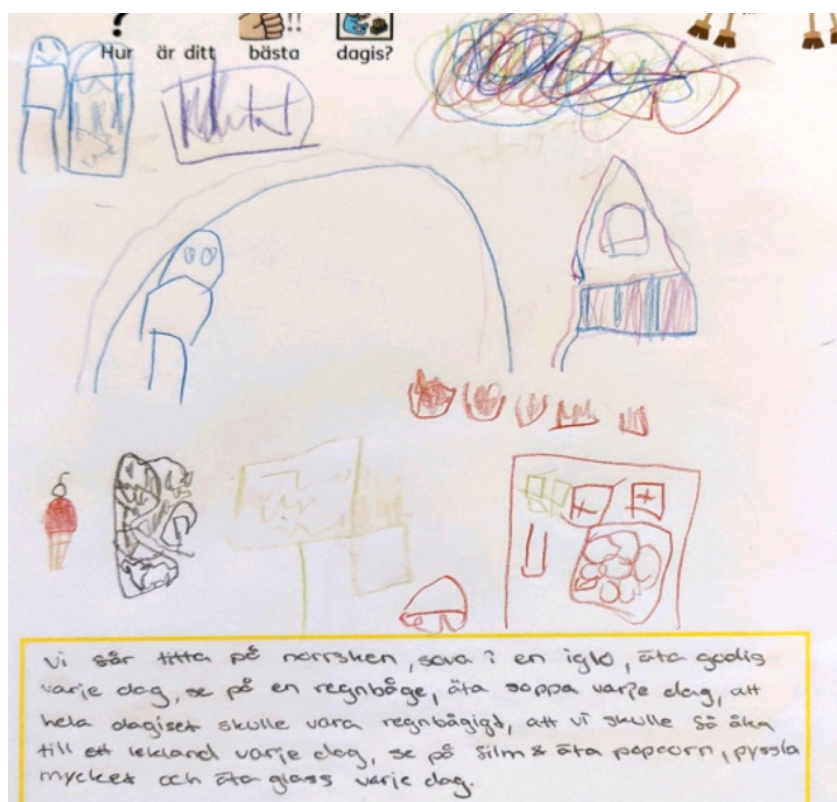

De här är mitt bästa dagis med mitt sock, vilorum, att sova, bilrummet. Mitt bästa och roligaste dagis är mitt som jag får vara på och att äta mellis.

Hur är ditt bästa dagis?

Jag vill ha glass. 100€ önskar jag. Alla barn skulle ha egna telefoner. Leka inne. Leka "under hökens vingar". Jag vill ha en fjärrkontroll så jag kan stoppa barn och personal för då kan jag bestämma över alla. Jag vill äta 100 godis så jag blir mätt.

Vi får titta på norrsken, sova i en iglo, äta godis varje dag, se på en regnbåge, äta soppa varje dag, att hela dagiset skulle vara regnbågigt, att vi skulle få åka till ett lekland varje dag, se på film & äta popcorn, pyssla mycket och äta glass varje dag.

Lek

Leken, särskilt den fria leken, upplevs som central på det bästa dagiset och många svar tar upp just leken på olika sätt.

- På det bästa dagiset finns tid för långa oavbrutna lektider och utrymme och platser för lek.
- På det bästa dagiset kan man leka utomhus, leka med vatten och att få man göra utflykter.
- På det bästa dagiset finns också lekkamrater att dela leken med
- På det bästa dagiset kan man leka på många olika sätt; regellekar, fri lek, fartfyllda lekar och lek med olika material och med leksaker som håller länge.

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

Leka mycket - Att jag får leka med kompisar.

Alla barnen har berättat att den sociala leken både styr och fri lek är viktigt.

Fri lek är roligast anser barnen.

Roligast på daghemmet är att leka

Jag vill leka "Under hökens vida vingar" lite oftare

Viktigt med leksaker som inte går sönder

Leka ute och leka roliga lekar

Hur är ditt bästa dagis?

Äta tomtegröt och godis. Pyssla med knappar. Göra presenter. Gunga ute med min kompis.

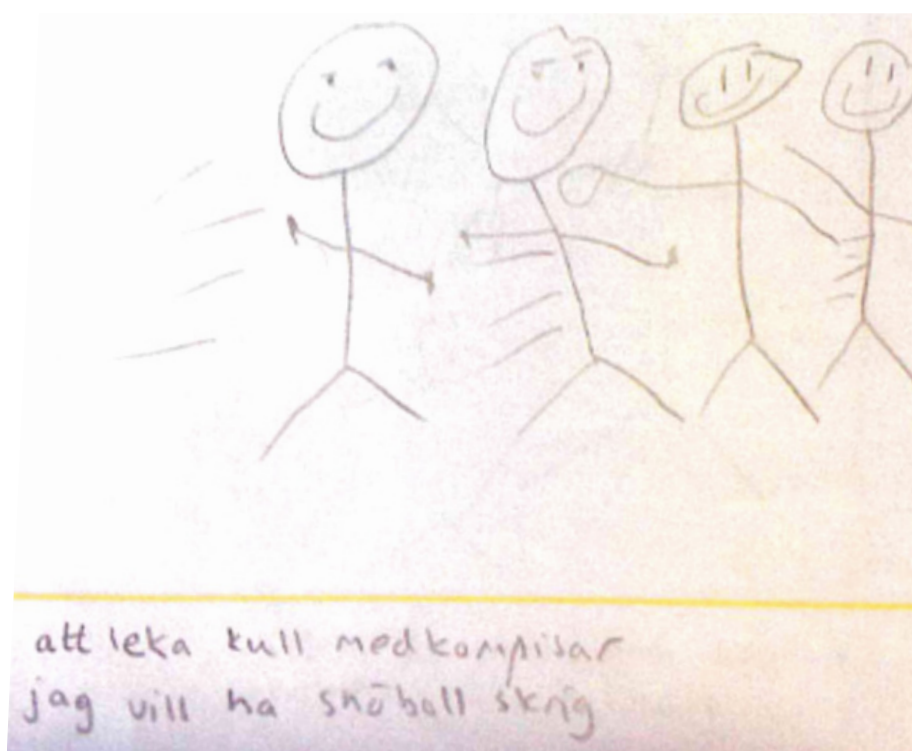
Man får leka ute och inne
Läsa böcker och spela spel
Jag har övat på att klättra i
träd så jag vill ha klätterträd

Man får leka ute och inne. Läsa böcker och spela spel. Jag har övat på att klättra i träd så jag vill ha klätterträd.

Hur är ditt bästa dagis?

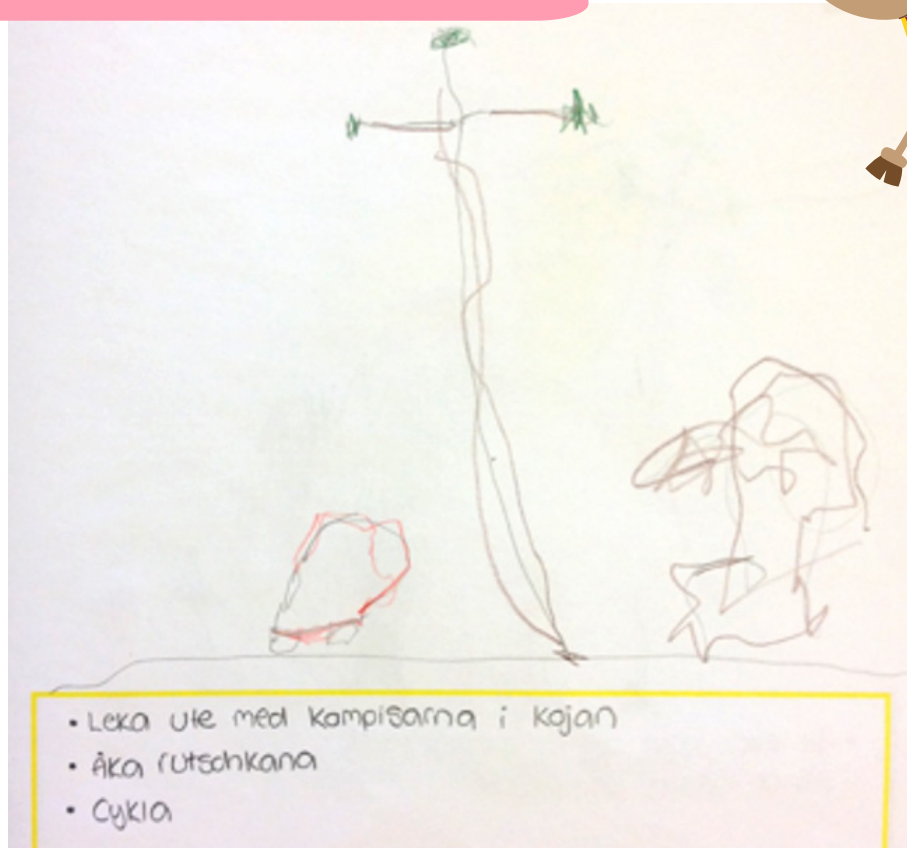

Det bästa med dagis är att det finns leksaker.

Att leka kull med kompisar. Jag vill ha snöbollskrig.

Hur är ditt bästa dagis?

Leka ute med kompisarna i kajan. Åka rutschkana. Cykla.

Jag gillar att åka rutschkana.

(Själv)bestämmande

På det bästa dagiset vill barnen bestämma helt själv, bestämma mer eller delta i bestämmande tillsammans med vuxna. Allt vill inte barnen bestämma över, men en del, och man önskar fler möjligheter till individuella val istället för att göra saker som ett kollektiv.

- På det bästa dagiset får barnen själv bestämma när de ska gå på toaletten, när och om de ska vila och när det är dags för att gå in/ut.
- På det bästa dagiset får barnen vara med och besluta om vilka leksaker som ska köpas in, vilka aktiviteter som görs och visst mått av ospecificerat bestämmande önskas också.

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

Jag skulle bestämma att barnen fick bestämma, att vi skulle leka hela dagen med allting.

Jag skulle bestämma när discolampan ska vara på.

Barnen uttryckte att de ville bestämma mer, de ville exempelvis bestämma själva när de skulle kissa innan de gick ut, var (i vilka rum) man fick vara med leksakerna samt vilka leksaker som byts ut med jämna mellanrum.

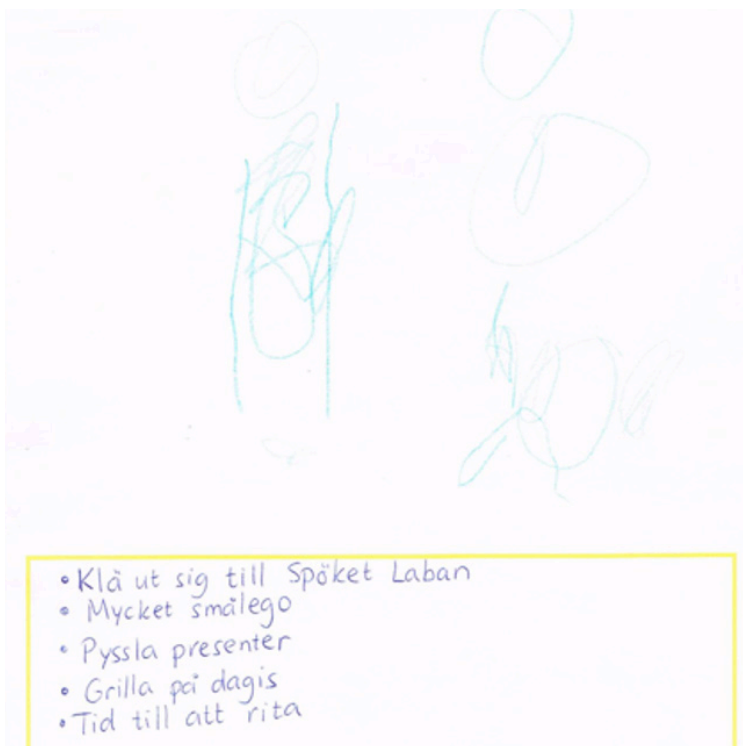
Det framgick också att de ville att inte alla alltid skulle gå ut/in på samma gång utan att detta skulle vara något som varje individ fick bestämma över själva.

Hur är ditt bästa dagis?

JAG VILL HA BYGGKUDDARNA TILLBAKA SÅ MAN KAN
BYGGA SAKER. DET ÄR ROLIGT ATT PYSSLA MED
PIPRENSARE.
JAG VILL HA MUNKAR TILL EFTERRÄTT ISTÄLLET FÖR
KNÄCKIS.
JAG VILL LEKA I LERA.

Jag vill ha byggkuddarna tillbaka så man kan bygga saker. Det är roligt att pyssla med piprensare. Jag vill ha munkar till efterrätt istället för knäckis. Jag vill leka i lera.

- Klä ut sig till Spöket Laban.
- Mycket smålego
- Pyssla presenter
- Grilla på dagis
- Tid till att rita

Klä ut sig till Spöket Laban.
Mycket smålego. Pyssla
presenter. Grilla på dagis. Tid
till att rita.

Digitala verktyg

I barnens svar nämns en del kring digitala verktyg och aktiviteter kopplat till dessa.

- På det bästa dagiset finns digital utrustning för olika aktiviteter.

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

Att jag får titta mer på paddor på pyjamashjältarna.

Ha en fjärrkontroll så jag kan stoppa barn och personal för då kan jag bestämma över alla

Det finns önskemål om en riktig TV iPad.

Jag skulle vilja ha en stor BIO tv på dagis

Att få titta på film innan man vilar

Jag vill att alla barn skulle ha egna mobiltelefoner.

Hur är ditt bästa
dagis?

SPELAPADDA 2 GÅNGER I -
VECKAN
DET SKA REGNA PENGAR
DET SKA REGNA POOP
VILL HA ENGYMPASAL

Spela padda 2 gånger i veckan.
Det ska regna pengar.
Det ska regna poop.
Vill ha en gympasal.

Djur

I en del av svaren på frågan: ”Hur är ditt bästa dagis?”, framkom att barnen uppskattar möjligheten till närheten till djur på sina enheter och möjlighet att besöka djur. I en del av svaren framkom att barnen uppskattar möjligheten till närheten till djur och att få besöka djur.

- På det bästa dagiset finns närhet till djur

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

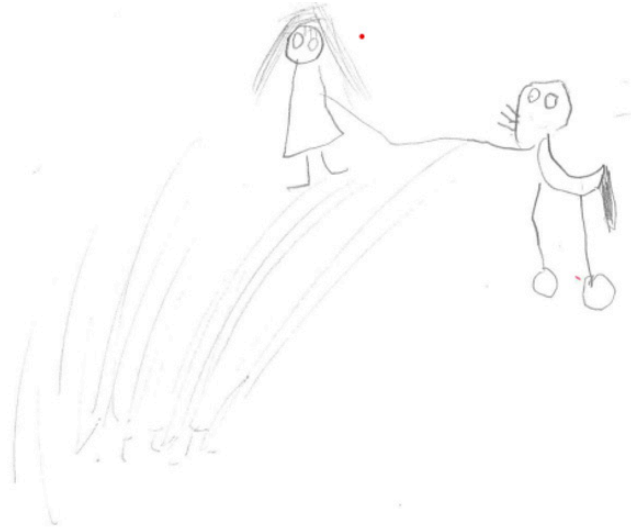
Paja katter som man
kan ta med sig till
dagis.

Jag vill ha kaniner

Jag vill leka med hunden

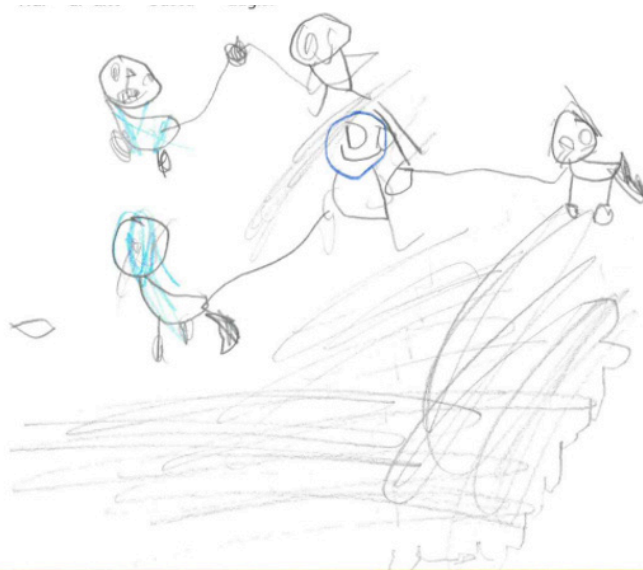
Jag vill åka till en
djurpark

Hur är ditt bästa
dagis?

JAG VILL HA DJUR PÅ DAGIS

Jag vill ha djur på dagis.

JAG VILL ATT MAN KAN TA
MED SIN KATT TILL DAGIS

Jag vill att man kan ta med sin katt till dagis.

Lärmiljö

I barnens svar framgick att miljöerna är viktiga för det bästa dagiset. Man namnger olika typer av miljöer som redan finns inomhus och utomhus, men även möjlighet att besöka nya miljöer. Dessutom nämns vikten av en ren och tilltalande miljö på enheterna. Lärmiljöerna behöver vara mångsidiga så att man kan utöva mångsidiga aktiviteter, både inomhus och utomhus.

- På det bästa dagiset finns det möjlighet att gå till skogen och till lekparker
- På det bästa dagiset finns ljudisolerade väggar
- På det bästa dagiset finns estetiskt tilltalande miljöer, som är hållbara och rena.
- På det bästa dagiset finns olika miljöer, där man kan utöva olika typer av aktiviteter/lekar.

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

Flera vill åka på utflykter då man har picknick och simmar.

Vi kan lukta på blommor och göra många blommor.

Jag vill ha gympa i skolans gympasal.

Promenader till närområden såsom lekparker och skogen hör till det bästa dagiset.

..man kunde åka till ett lekland varje dag

De tycker om att dansa, måla

Dagiset skulle vara färgglatt, helst regnbåigt.

En större klätterställning, något man kan gå på typ en labyrinth och ha en klätterställning inne.

Hur är ditt bästa dagis?

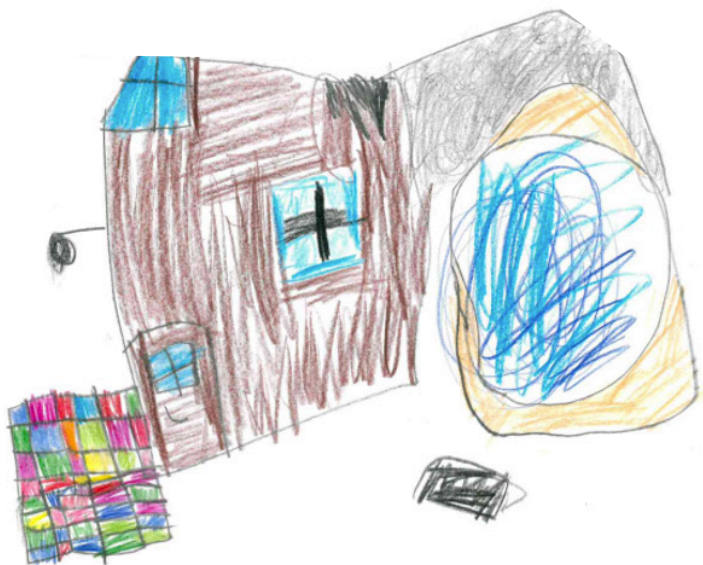
Jag vill att dagiset ska ha hållbara material som inte kan gå sönder. Alla väggar ska vara super bra ljudisolerat. Doktor robot "om någon skadar sig, så kan den fixa allt på ett kit". Radiostyrt väder utomhus. Automatisk tvättning i väggarna. Fönster tvätt varje vecka.

Jag vill att dagiset ska ha hållbara material som inte kan gå sönder. Alla väggar ska vara super bra ljudisolerat. Doktor robot "om någon skadar sig, så kan den fixa allt på ett kit". Radiostyrt väder utomhus. Automatisk tvättning i väggarna. Fönstertvätt varje vecka.

JAG TYCKER ATT VI SKULLE HA EN DOCKVAGN OCH SÅ VILL JAG ATT VI SKA ÅKA OCH SIMMA OCH EN DOCKSÄNG SOM GUNGAR OCH SÅ VILL JAG ATT VI SKA HA EN GUNGBRÄDA.

Jag tycker att vi skulle ha en dockvagn och så vill jag att vi ska åka och simma och en docksäng som gungar och så vill jag att vi ska ha en gungbräda.

Hur är ditt bästa
dagens?

MITT DRÖMDAGIS HAR EN POOL

Mitt drömdagis har en pool.

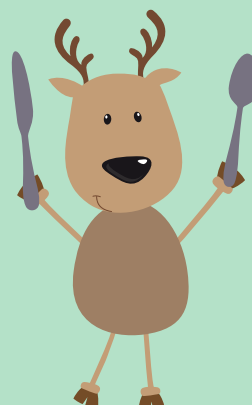
GÅ TILL SKOGEN (INTE DEN VANLIGA
UTAN DEN ANDRA DÄR VI BYGGDE KOJA)

Gå till skogen (inte den vanliga utan den andra där vi byggde koja)

Hur är ditt bästa
dagis?

Hopp slott. Gröt lite oftare. Tuschpennor till att rita med. Större klätterställning. Jag vill att alla ska vara ännu snällare mot varandra. Det skulle vara kul om vi gjorde egna presenter, vi kunde ge varandra, lite oftare.

Värdegrund och välmående

Syftet under delområdet är att förstå vad barn behöver för att må bra i barnomsorgen, för att känna sig trygga och glada inom barnomsorgen samt hur de vill bli bemötta.

Barnens svar under delområdet kan delas in i fyra olika kategorier. Det som är viktigt för att barnen ska må bra inom barnomsorgen är: **lek/aktivitet, mat, kompisar, närvarande omsorgsgivande vuxna.**

Rädda Barnen
Åland

**Ålands
landskapsregering**

OMBUDSMAN

Ålands
Ombudsmanna
Myndighet

Lek/aktivitet

Leken nämns i flera svar som något viktigt för att må bra inom barnomsorgen. Man nämner olika typer av lekar, aktiviteter och leksaker.

- För barnens välmående är det viktigt att få tid och utrymme för olika typer av lekar/aktiviteter och lugn och ro.
- För barnens välmående är det viktigt att ha tillgång till olika typer av leksaker.
- För barnens välmående är det viktigt att få vara aktiv och leka såväl ute som inne.

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

Jag behöver leka inne på dagis.

Jag skulle vilja ha en rymdbok med kapitel för att känna mig glad. Jag blir glad av att läsa bok.

Jag är glad när jag pysslar, målar och leker med kuddarna i grottan.

Man får leka mycket och det finns alla möjliga leksaker

Att dansa till musik mår man bra av. Åka på magrullbrädorna mår man bra av.

Armband.

Roliga lekar ute och klättra i träd gör mig glad.

Vissa barn pratade om att man behöver ha det lite lugnt för att må bra att sitta och läsa.

Barnen diskuterade att det behövs många saker för att må bra, olika leksaker såsom gungor, bilar, lego cyklar och utklädningskläder, att få röra på sig är viktigt.

Jag behöver få sova som småbarnen.

**Vad behöver du för att må
bra och känna dig glad på
ditt dagis?**

Alla ska få vara med och bestämma i leken.

Klätterträd och skogen gör mig glad
Jag blir glad av den goda maten och
av att få glass

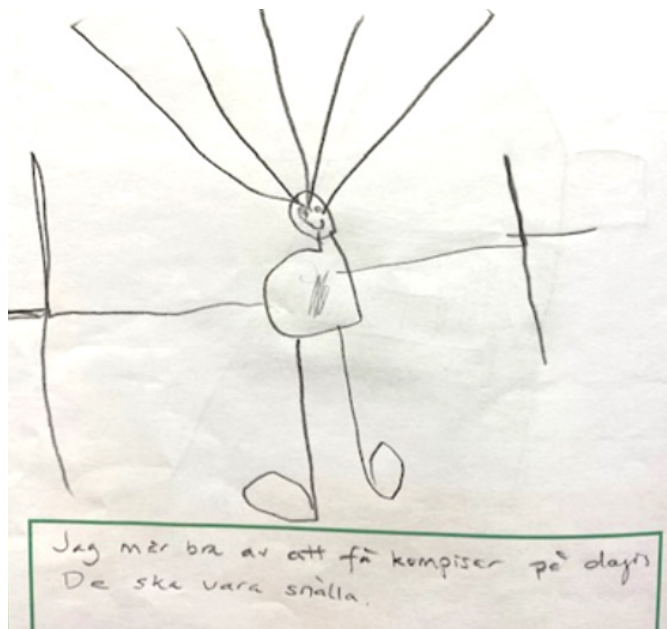
**Klätterträd och skogen gör mig
glad. Jag blir glad av den goda
maten och av att få glass.**

**Vad behöver du för att må
bra och känna dig glad på
ditt dagis?**

**Jag behöver få experimentera med
spännande och läskiga saker.**

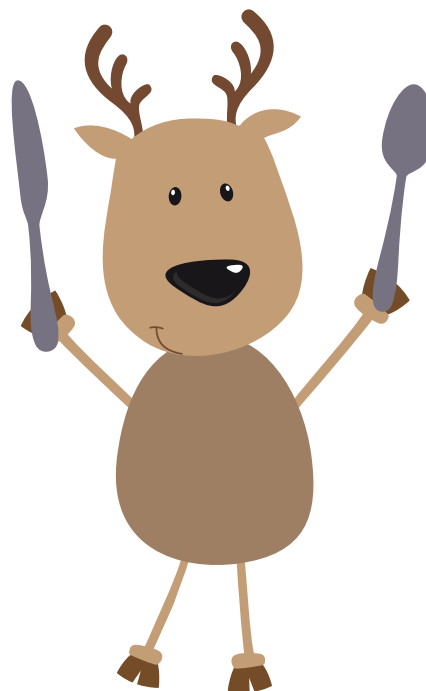

**Jag mår bra av att få kompisar på
dagis. De ska vara snälla.**

Mat

Inom barnomsorgen behöver barn god mat för att må bra. Vissa svar fokuserar på att en viss typ av mat är viktigt och andra mer generellt på matens betydelse.

- För barnens välmående är det viktigt att maten som serveras är god.
- För barnens välmående är det viktigt att det serveras en viss typ av mat.

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

Jag behöver mat,
potatis, tomat och
välling.

Jag mår bra när jag
äter gröt med min
kompis på dagis.

Man behöver mat
för att må bra och få
paket för att känna
sig glad.

Att maten på dagis är
bra.

Mer gröt!

Jag blir glad av den
goda maten och av att
få glass.

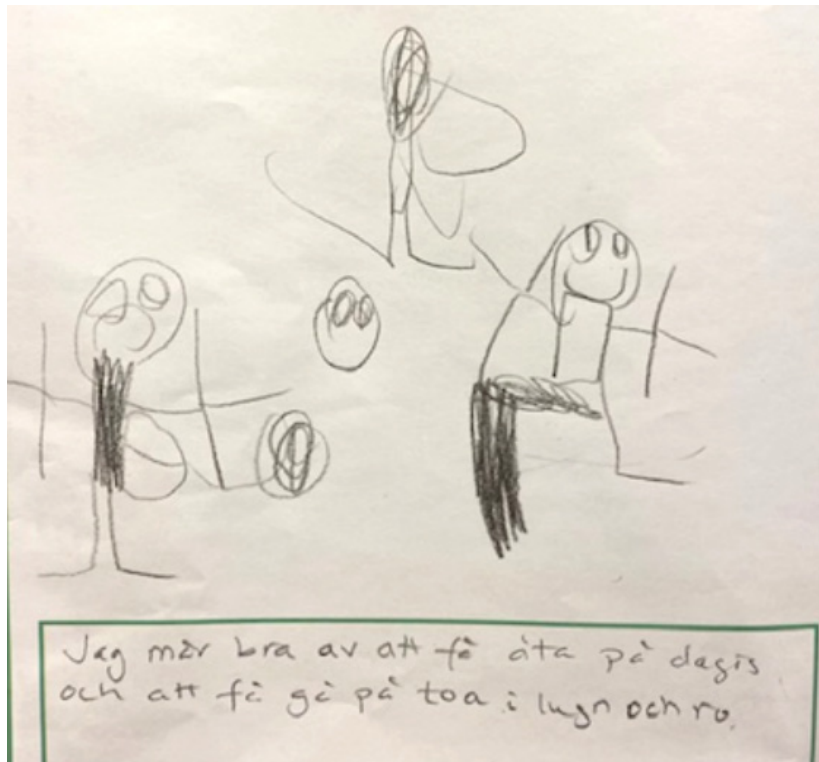
Köttfärssås

**Vad behöver du för att må
bra och känna dig glad på
ditt dagis?**

**Att leka snälla pirater med min bästa kompis. Blommor.
Att äta mellanmål. Solen och hjärtan gör mig glad.**

Jag mår bra av att få äta på dagis och att få gå på toa i lugn och ro.

Kompisar

I barnens svar framgår att det är viktigt för välmåendet att ha kompisar, att bli väl bemött av kompisarna samt att få känna delaktighet och tillhörighet.

- För barnens välmående är det viktigt att ha någon att leka med.
- För barnens välmående är det viktigt att få vara med och leka då man vill det.

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

Jag behöver vänner, samhörighet, mat vila och pyssla.

Barnen poängterade att de mådde som bäst när de kände samhörighet, när de hade någon att leka med.

När någon säger att man får vara med blir jag glad.

Barnen kom fram till att de behöver kompisar att leka med.

Flera av barnen tyckte att små grupper är bäst (15 stycken barn)

Jag behöver kompisar, det är ändå jättekul att leka.

Vad behöver du för att må
bra och känna dig glad på
ditt dagis?

Jag blir glad av att mina kompisar tröstar mig när jag är ledsen.

Jag behöver kompisar för att må bra.

**Vad behöver du för att må
bra och känna dig glad på
ditt dagis?**

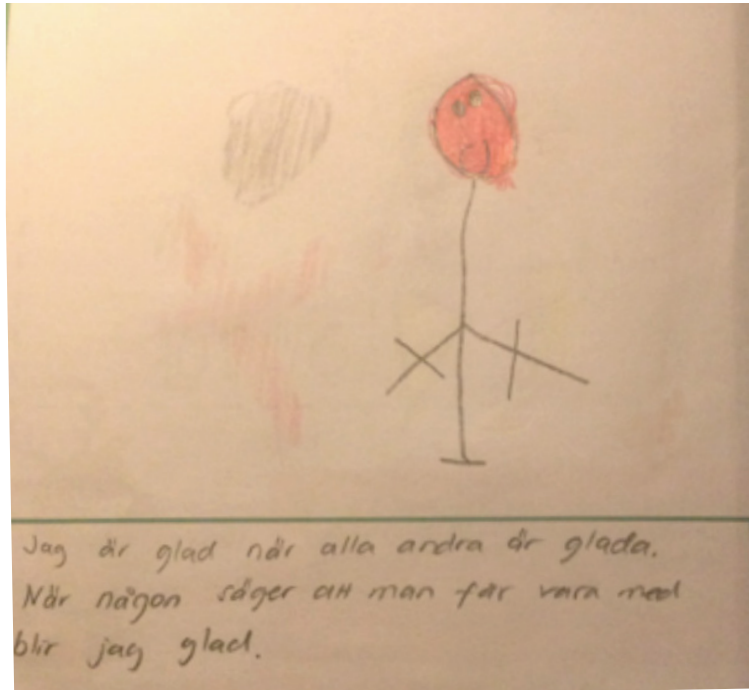
Då jag leker med (namn).

**Jag mår bra när det finns
kärlek. När alla är snälla med
varandra.**

Vad behöver du för att må
bra och känna dig glad på
ditt dagis?

Jag är glad när alla andra är glada.
När någon säger att man får vara med
blir jag glad.

Jag är glad när alla andra är glada. När någon
säger att man får vara med blir jag glad.

När jag åker pulka är jag glad. Jag önskar att det fanns
gosedjur till alla barn, då är jag glad. Om alla fick vara med, om
man är många eller några. Jag vill att alla leker med alla.

Närvarande omsorgs- givande vuxna

På olika sätt belyser barnens svar att det är viktigt att det finns vuxna som tar hand om dem. Det är också viktigt för barnen att visa omtanke om varandra generellt, men också barn emellan.

- För barnens välmående är det viktigt att det finns vuxna på plats och närvarande i stunden.
- För barnens välmående är det viktigt att det finns vuxna som ger omsorg.

**Ur personalens sammanfattningar
och barnens svar:**

Barnen sa att de
behöver bli lyssnade
på.

Det kom fram önskemål
på att ha en egen
vuxen.

Personalen gillar jag

Jag behöver kärlek,
mamma och pappa.

Jag behöver vuxna.

Att de vuxna finns i
närheten och leker
med oss.

När jag är arg behöver
jag en kram. Om jag är
ledsen skall en personal
eller ett barn trösta
mig.

Få kramar och kärlek.

Vad behöver du för att må
bra och känna dig glad på
ditt dagis?

En varm kram från dagisfröken.

Barns delaktighet och lärande

Syftet är att lyfta fram barnets rätt till inflytande och medbestämmande i sin vardag och att vuxna ska lyssna till barnets tankar och åsikter då de fattar beslut som rör barnet. Det handlar om att förstå när barn känner att de får uttrycka sina åsikter på daghemmet/fritidshemmet samt när och hur vill de göra det. Barnen får också dela sina åsikter om vad de tycker är viktigt att lära sig i barnomsorgen.

Rädda Barnen
Åland

**Ålands
landskapsregering**

Ålands
Ombudsmanna
Myndighet

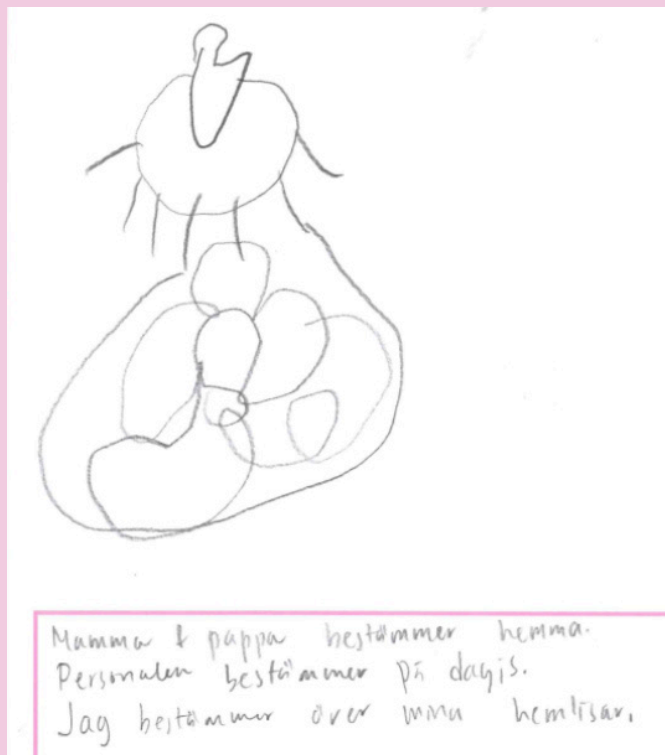

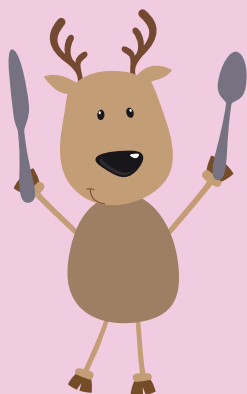
Delaktighet

Generellt finns åsikter både om att enbart vuxna borde bestämma, att enbart barnen borde bestämma och att barn och vuxna ska bestämma tillsammans. Åsikterna kan illustreras genom några allmänna kommentarer kring bestämmande:

"Jag tycker att personalen alltid ska bestämma på dagis för de är vuxna. Jag tycker att barn och vuxna ska bestämma tillsammans på daghemmet. Jag tycker att barn ska bestämma på daghemmet för jag tycker alltid om att bestämma. Det är kökspersonalen som gör maten så de får bestämma."

Mamma & pappa bestämmer hemma. Personalen bestämmer på dagis. Jag bestämmer över mina hemlisar.

Barnens svar under delområdet gällande delaktighet kan delas in i fyra olika kategorier. Det som är viktigt för barnen att känna sig delaktiga i är: **mat, aktiviteter vardag, miljö, lek/leksaker.**

Rädda Barnen
Åland

**Ålands
landskapsregering**

OMBUDSMAN

Ålands
Ombudsmanna
Myndighet

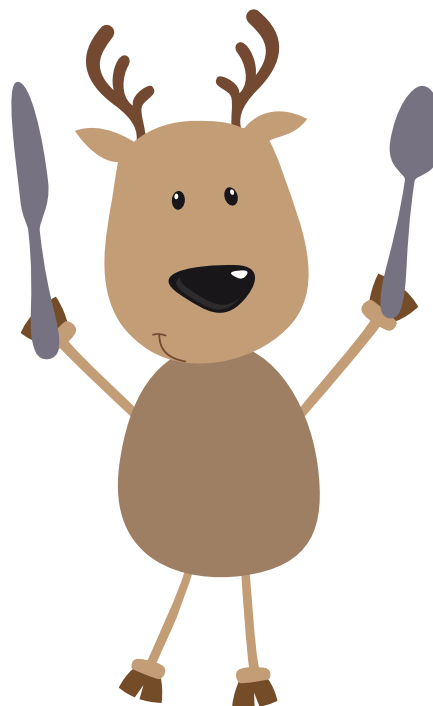

Mat

Barnen vill känna sig delaktiga i frågor som gäller mat. De vill bestämma vilken mat som ska ätas i verksamheten.

- Barnen vill vara delaktiga i att bestämma vilken mat som serveras inom verksamheterna.

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

Jag vill bestämma mera om vad vi får för mat på dagis till lunch och mellanmål.

Jag vill bestämma om att vi ska få gröt och glass.

Matbord, peppar o socker. Vad som finns på matbordet.

Vad vill du bestämma
mer om på dagis?

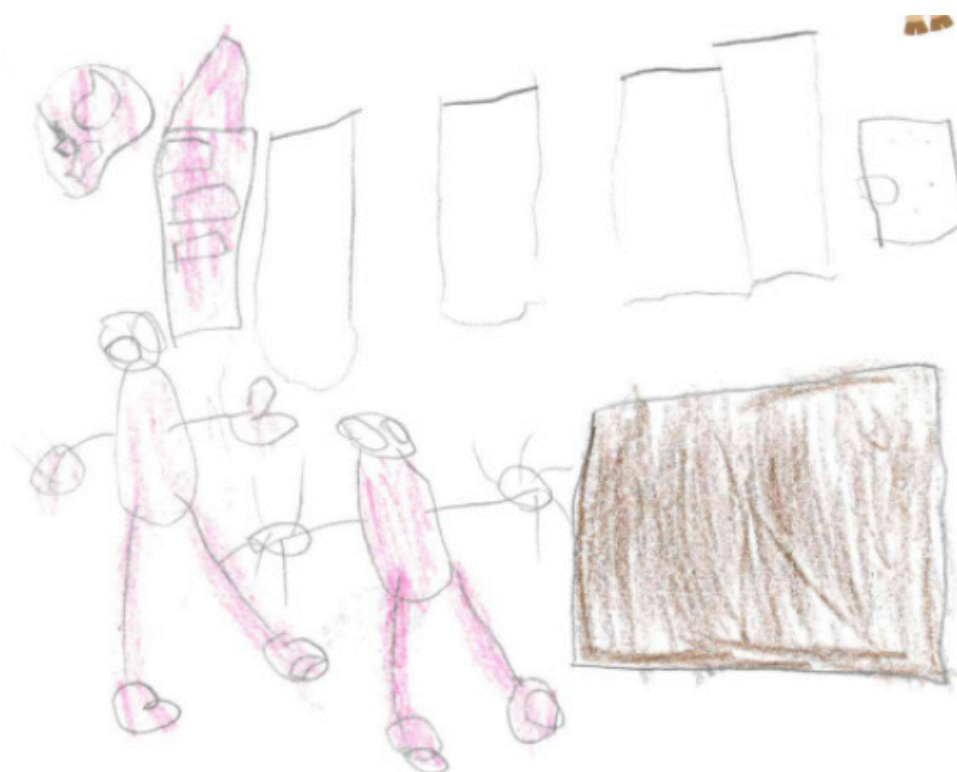

Glass. Gröt. Gymnastiksal. Linjal.

Jag vill vara med och bestämma mera om vilken mat vi ska äta.

Vad vill du bestämma
mer om på dagis?

Med vem jag leker och var jag leker
gärna med en kompis i sandlådan.
Vill gunga.
Ha tomtegröt.
Vill spela Afrikas stjärna mera.

Med vem jag leker och var jag leker, gärna med en kompis i sandlådan.
Vill gunga. Ha tomtegröt. Vill spela Afrikas stjärna mera.

Aktiviteter/vardag

Barnen vill känna sig delaktiga i beslut som rör olika aktiviteter och vardagen inom verksamheten.

- Barnen vill vara delaktiga i att bestämma kring vardagsbeslut, enskilda och i gruppen, i verksamheterna.
- Barnen vill vara delaktiga i att bestämma vilka aktiviteter som ska göras inom verksamheterna.

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

Jag vill att vi skulle fara och simma och ha vattenkrig.

Jag vill bestämma att vi ska ha disco på dagis, med en spegeldiscoboll i taket.

Jag vill leka mera ute.

Mera tid för innelek önskades av gruppen.

Jag vill bestämma ingen vila.

Barnen ville vara mer delaktiga i när vi ska vara inne/ute.

Jag vill att vi ska bygga stora snögubbar.

Jag vill bestämma när jag ska ha galonkläder på.

**Vad vill du bestämma
mer om på dagis?**

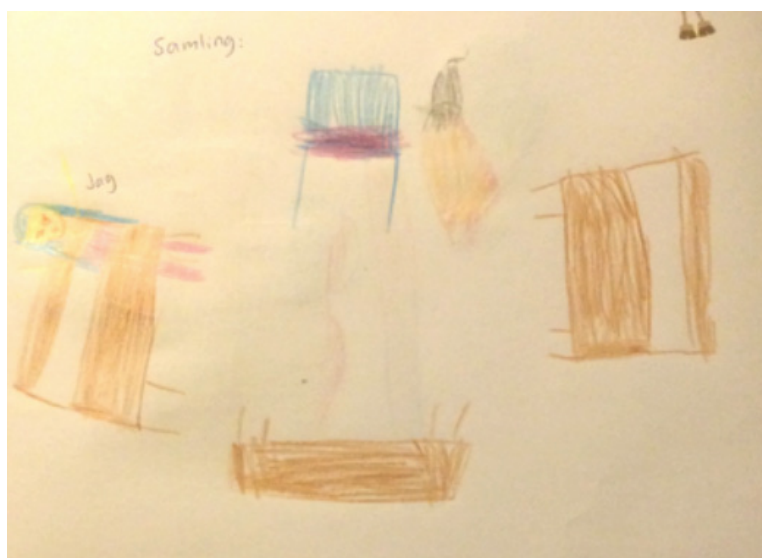

Jag vill bestämma att vi ska ha disco på dagis.

**Att flickor och pojkar skulle leka mera ihop. Att det fanns
mer kärlek på dagis. Att vi var snälla med varandra.**

**Vad vill du bestämma
mer om på dagis?**

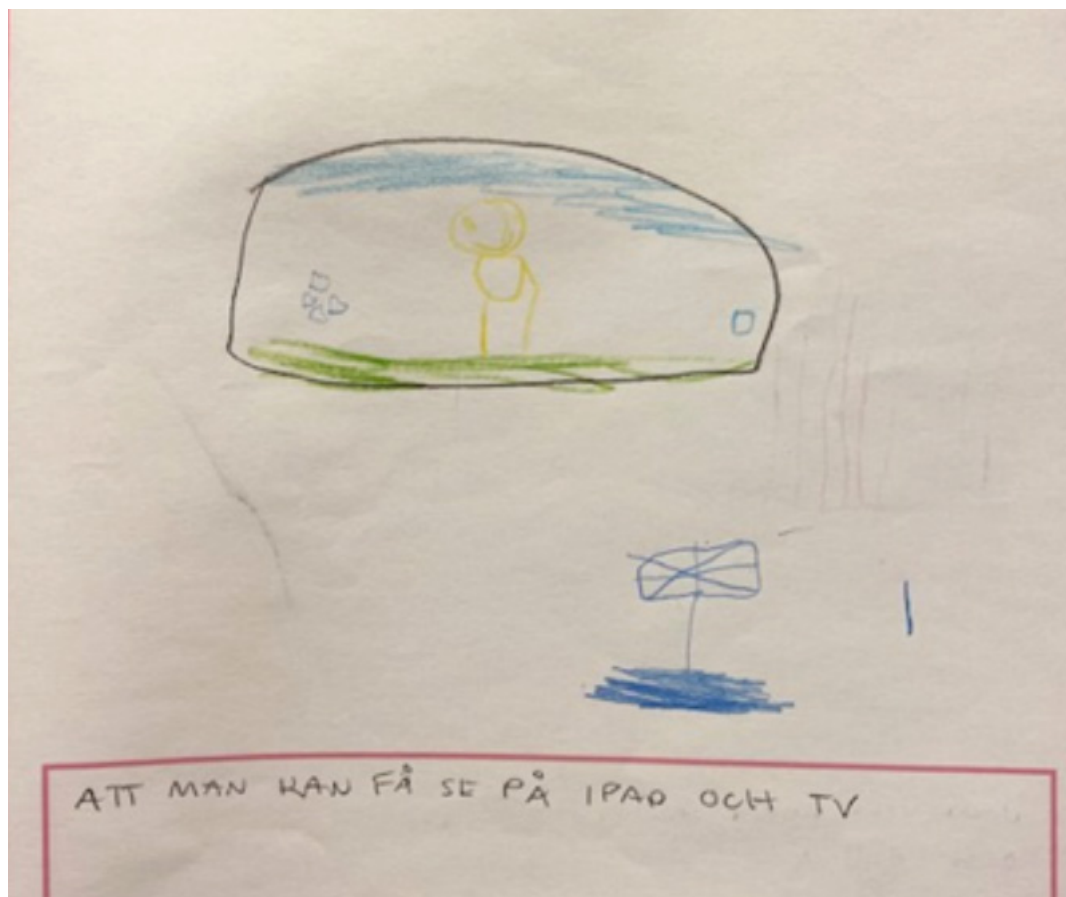

**Jag vill bestämma att man får prata mer. När (personal)
pratar i samlingen ska vi vara tysta. Jag och alla andra vill
prata i samlingen.**

**Jag vill bestämma när man ska gå ut och hur länge
det är tills vi går in. Jag vill bestämma när man äter.
När jag säger att jag är hungrig vill jag ha mat.**

Vad vill du
bestämna mer om
på dagis?

Att man kan få se på iPad och TV.

Lär miljön

Barnen lyfte också att de vill känna sig delaktiga i beslut som berör lärmiljön på olika sätt.

- Barnen vill känna sig delaktiga i beslut som rör deras lekmiljöer.

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

Jag vill bestämma mer om lekplatsen ute. Jag vill ha en stor klätterställning med armgång, rutschkana och bollhav.

En ställning med ringar utomhus.

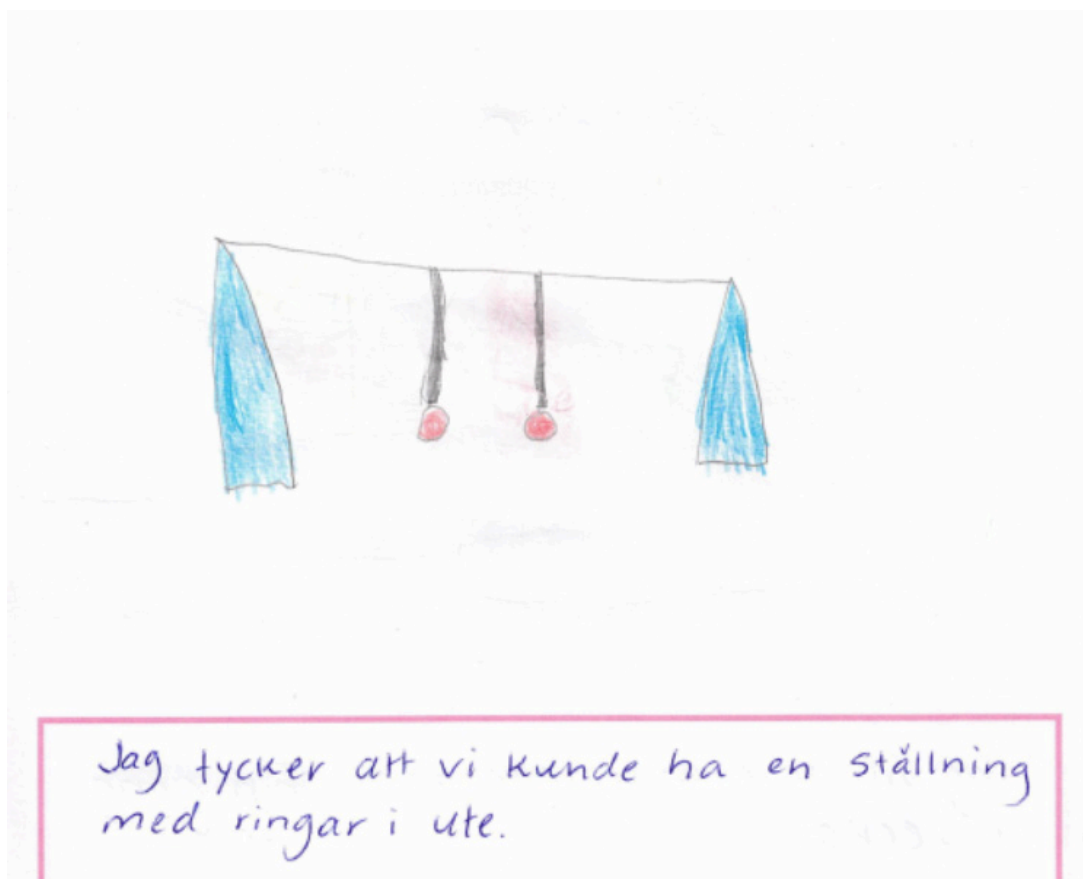
Barnen ville bestämma mer om i vilka rum man får vara i på dagis.

Barnen hade önskemål om lekmiljöer.

Barnen vill också att vuxna städar leksaker.

Vad vill du
bestämma mer om
på dagis?

Jag tycker att vi kunde ha en ställning
med ringar i ute.

Jag tycker att vi kunde ha en ställning med ringar i ute.

Leksaker

Barnen vill känna sig delaktiga i beslut som berör vilka leksaker som ska finnas.

- Barnen vill bestämma vilka leksaker som ska köpas in och finnas i verksamheterna.

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

Det skulle vara roligt om barnen fick vara med och önska vad som köps in.

Jag vill ha bättre pennor.

Jag vill ha flera böcker till dagis.

Jag vill bestämma vilka leksaker vi ska ha på dagis.

Jag vill ha studs matta på dagis.

Vad vill du
bestämma mer om
på dagis?

Jag vill ha mera leksaker till dagis.

Lärande

Barnens åsikter kring vad som är viktigt att lära sig inom barnomsorgen fokuserades till några områden. Många tog upp fysiska färdigheter och praktiska färdigheter, samtidigt som barnen visade på ett intresse för olika typer av faktakunskap. Barnens tankar kring lärande kan delas in i följande områden: **motoriska/fysiska färdigheter, praktiska vardagsnära färdigheter, faktakunskaper inom olika områden.**

Motoriska färdigheter

Barnen lyfter i många svar fram att de vill lära sig olika motoriska färdigheter, både utomhus och inomhus.

- Barnen vill lära sig nya kroppsliga rörelser, stora och små.
- Barnen vill lära sig kroppsliga rörelser kopplat till leksaker, verktyg eller redskap.
- Barnen vill lära sig att sjunga och spela instrument.

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

Jag vill lära mig att springa och klättra på ställningar och dansa.

Jag vill lära mig att sjunga.

Jag vill lära mig att rita fina teckningar

Jag vill lära mig att skida.

Att måla en tavla.

Jag vill lära mig att hoppa hopprep.

De ville lära sig att klättra över klätterställningen eller klättra högt upp i träden.

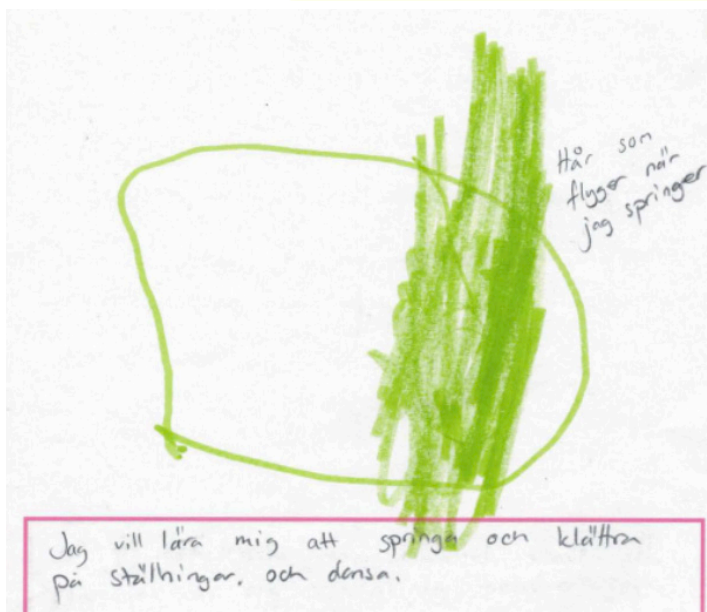
Våra barn ville lära sig mycket. Flera fysiska saker exempelvis att hjula, stå på huvudet, cykla och dyka. Även finmotoriska saker: bygga hus med magneterna, pyssla, skriva och att lära sig att experimentera.

Jag vill lära mig att vissla.

Jag vill lära mig att bygga med duplo.

Vad vill du lära dig på dagis?

Här som flyger när jag springer. Jag vill lära mig att springa och klättra på ställningar och dansa.

Att spela gitarr
Att lära mig att klättra i träd
Att lära mig klockan
Att lära mig att läsa bok

Att spela gitarr. Att lära mig klättra i träd. Att lära mig klockan. Att lära mig att läsa bok.

Praktiska vardagsnära färdigheter

Barnen tog också i sina svar upp att de vill lära sig färdigheter och förmågor som kan kopplas till vardagen. En del nämnde också praktiska sysslor som något de vill lära sig.

- Barnen vill lära sig att laga mat och glass
- Barnen vill lära sig plantera och odla.
- Barnen vill lära sig att reparera och bygga.
- Barnen vill lära sig saker så att de kan klara sig på egen hand.

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

Nästan alla i gruppen ville lära sig att laga mat och kökskunskap.

Jag vill lära mig hur man odlar växter. Någon ville lära sig att plantera blommor.

Jag vill lära mig klockan för att ha koll på tiden.

Jag vill ta på galonbyxorna själv.

Jag vill lära mig hur man bygger saker.

Jag vill lära mig att sy.

Jag vill lära mig att knyta mina skor och att knyta rep

Jag vill lära mig att hamra och spika.

Jag vill lära mig av vilken sida av vägen jag ska gå.

Vad vill du lära dig
på dagis?

Vill lära mig att någon leker med mig
Vill lära mig klockan
Vill lära mig bokstäver och att läsa bok
Vill lära mig att laga en tunnel som
man kan krypa igenom

Vill lära mig att någon leker med mig. Vill lära
mig klockan. Vill lära mig bokstäver och att
läsa bok. Vill lära mig att laga en tunnel som
man kan krypa igenom.

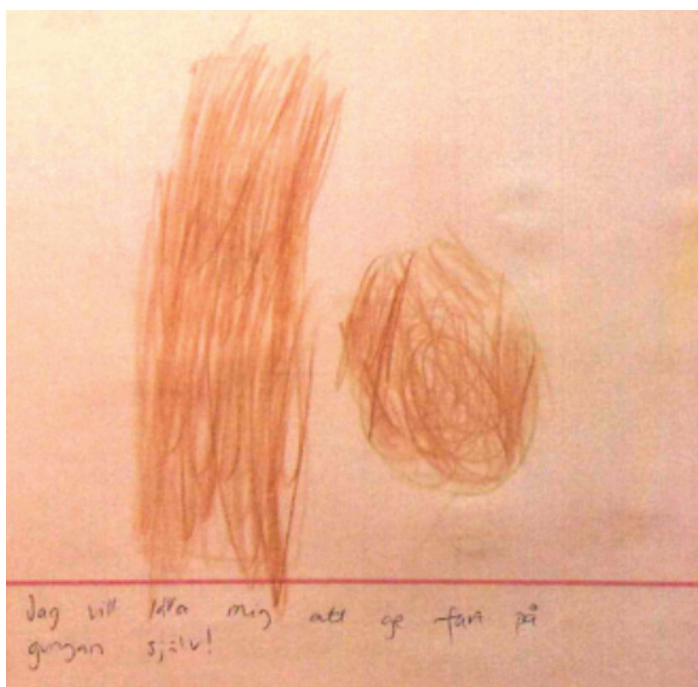
Jag vill lära mig plantera. Jag vill lära mig matte.

Vad vill du lära dig
på dagis?

Pussla. Bli snabb på att klä på sig. Laga saker.

Jag vill lära mig att ge fart på gungan själv!

**Vad vill du lära dig
på dagis?**

Jag vill bli snabb på att klä på mej kläder. Bra på att städa leksaker som man gör i sitt rum.

**Jag vill bli snabb på att klä på mej kläder. Bra på
att städa leksaker som man gör i sitt rum.**

Faktakunskaper inom olika områden

Barnen tog också upp exempel på att de vill lära sig mera teoretiska kunskaper, inom olika områden. Många tar upp det som att de lär sig "skolsaker" och man nämner också att man vill lära sig att bestämma och hur man lär sig.

- Barnen vill lära sig bokstäver och att läsa och skriva.
- Barnen vill lära sig att räkna och om matematik.
- Barnen vill lära sig om rymden, djur och natur och fordon.
- Barnen vill lära sig engelska och finska.

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

Jag vill lära mig finska.

Jag vill lära mig engelska och klockan.

Jag vill lära mig om naturen.

Jag vill lära mig hur man odlat växter, hur man läser böcker, om stjärnor, att stå på händer, om maskar och hur man gör glass.

Barnen vill lära sig mer om rymden.

Jag vill forska.

Barnen vill lära sig bokstäver.

Vad vill du lära dig
på dagis?

Pennor och suddigum. Bok. Skolsaker.

Jag vill lära mig att laga glass. Vill lära sig räkna till 1 miljon.
Vill lära sig mer om rymden.

Vad vill du lära dig
på dagis?

Lära mig läsa och matte.

Lära mig läsa och matte.

Att leka med kompisar. Att rita fina teckningar. Att få nya vänner.

**Vad vill du lära dig
på dagis?**

Att bygga med duplo. Att spela svåra spel.

Jag vill lära mig att spela spel (sällskapsspel).

Jag vill lära mig mer om
rymden och om former

Jag vill lära mig mer om rymden och om former.

Lärmiljö och lek

Syfte är att ta reda på och förstå hur en inspirerande, rolig lärmiljö (ute / inne) ser ut i barnomsorgen och hur barnen vill att leksituationen ska vara i barnomsorgen.

Barnens svar handlade om att lista vilka miljöer just nu är trivsamma och vad som kunde förbättras genom inköp. Det inkom många tankar kring vilka miljöer är roliga och man nämnde även att miljöerna behöver städas och vara mysiga.

Barnen tycker att följande områden är viktiga för att det ska finnas roliga platser plats för lek i verksamheterna: **miljöer kopplade till aktiviteter, leksaker/rekvisita.**

Rädda Barnen
Åland

**Ålands
landskapsregering**

OMBUDSMAN

Ålands
Ombudsmanna
Myndighet

Miljöer kopplade till aktiviteter

Många svar tar upp att en rolig plats för lek kan vara väldigt olika. Gemensamt för svaren är att de ofta nämner flera typer av miljöer i samma svar.

- Barnen vill att det ska finnas många platser att få röra på sig både inomhus och utomhus så att man kan hoppa, gunga, rutscha, klättra leka i sandlådan.
- Barnen tycker att en rolig lärmiljö är en där det finns möjlighet till att göra olika aktiviteter såsom spela, läsa, rita, bygga, spela teater med ljudanläggning, leka med bilar, bondgården och i "hemvrån".
- Barnen tycker att en bra plats för lek är en plats där alla är sams och man får leka fritt.

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

Legorummet och dansrummet är roliga.

Att få springa och rita.
Plats att kunna bada och gunga.

Skogen är en rolig plats.

En rolig plats är där man kan röra på sig och där det finns stenar man kan hoppa ifrån och kuddar att bygga med.

På en rolig lekplats finns gungor, klätterställningar, rutschkana, vattenrutschkana små brandbilar och bilar och en linbana.

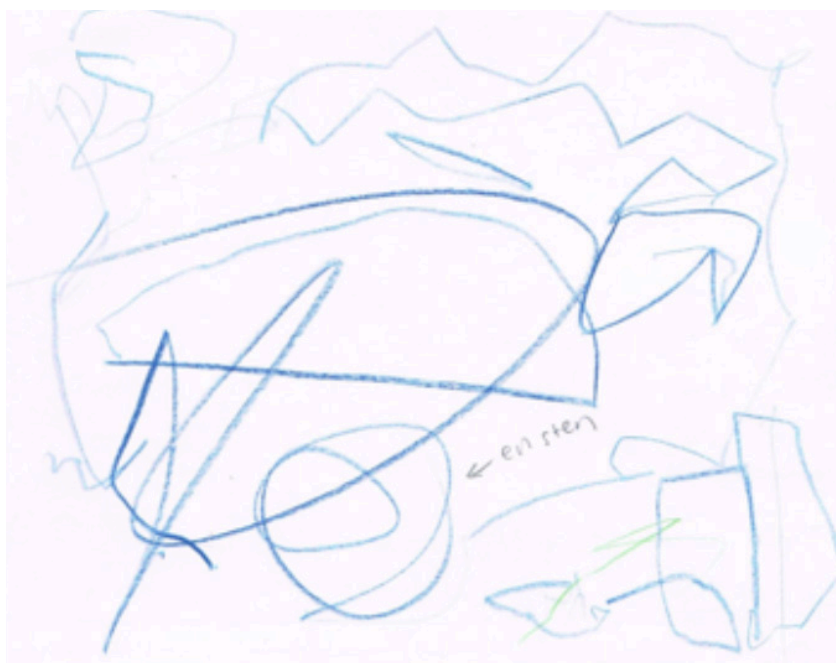
Boxningssäck.

Flera rum inomhus med olika teman som teaterum, legorum, rörelserum med ljudanläggning och ett skolrum.

Hur är en rolig plats
för lek?

En studsmatta och pool att ha - Disco ute snurr grej.

En stor sten ute som man kan hoppa från, fler
stenar. En dator i lekstugan. Lekstuga i två
våningar.

Hur är en rolig plats
för lek?

En uterutschkana som går i en spiral.

En rolig plats att leka på är
i sandlådan ute på gården

En rolig plats att leka på är i sandlådan ute på gården.

Hur är en rolig plats
för lek?

Klätterställningar.

Leksaker/rekvisita

Många svar tar också upp att för att miljön ska kännas rolig så behöver det finnas vissa leksaker eller redskap.

- Barnen tycker att en rolig plats för lek är en plats med leksaker, böcker, andra material att använda för lek.

Ur personalens sammanfattningar och barnens svar:

En rolig plats för lek är där det finns klossar.

Barnen tycker att det är viktigt att det finns många leksaker på dagis.

Böcker uppskattar många.

Det ska finnas böcker.

Något barn tyckte att de skulle finnas äppelträd på gården.

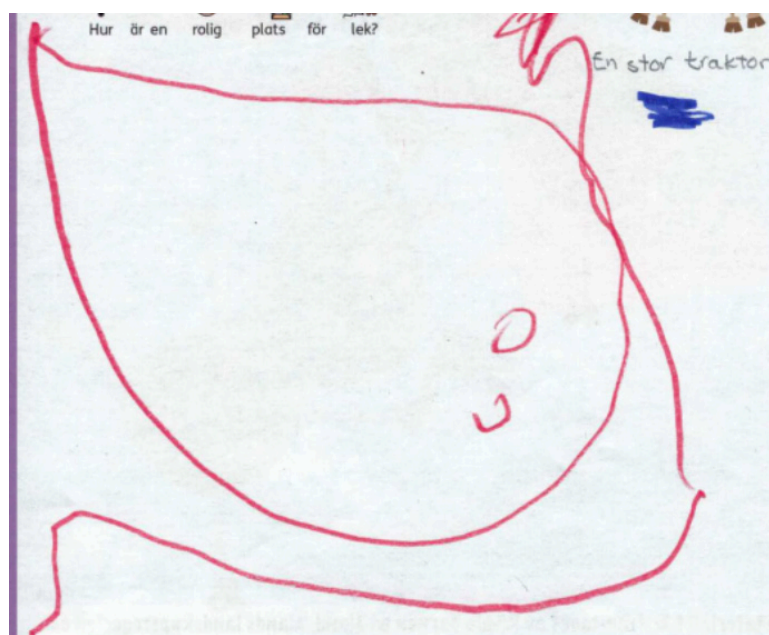
Snurrunga och boxningssäck.

Stora saker.
Pärllplattor och pärlor.
Utklädningskläder.
Madrassen är rolig.

Hur är en rolig plats
för lek?

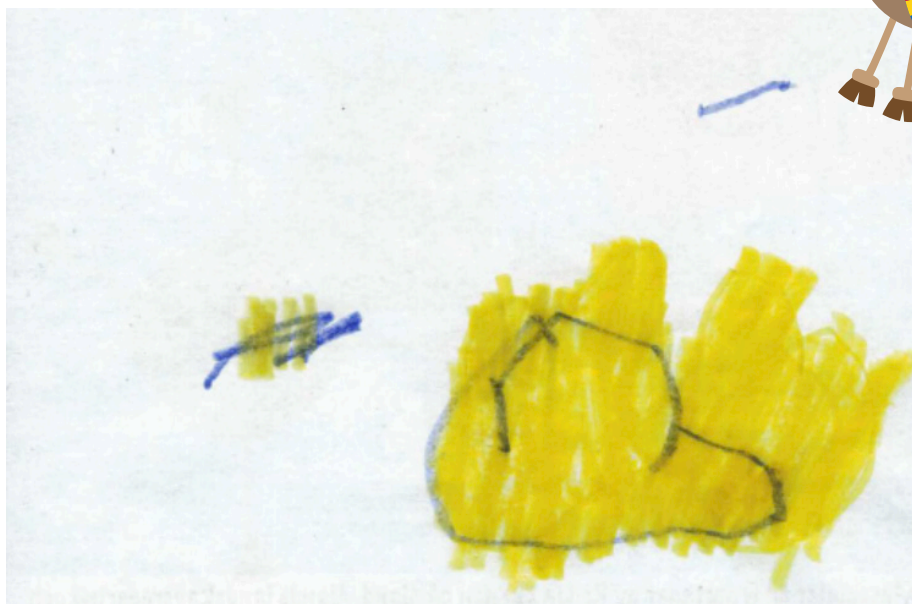

Mysig - myshörna med böcker. Att man ska kunna bygga saker.

En stor traktor. Stora saker. Pärlplattor + pärlor.
Utklädningskläder. Stort golv och dansa.

Hur är en rolig plats
för lek?

Jag tycker om vägarna. Åka bil på vägen.

**Hur är en rolig plats
för lek?**

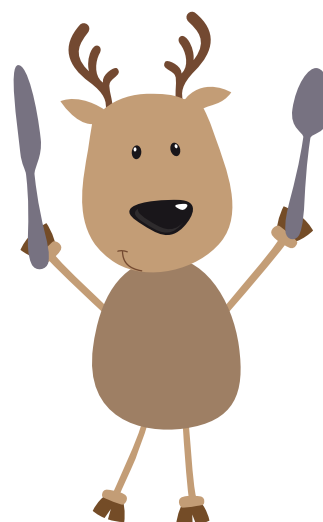
**Att det ska finnas en hylla med leksaker. Att det ska
finnas blommor. Att det ska finnas många olika leksaker.**

Sammanfattning av barnens svar

I sammanställningen framkommer det att samma ämnen återkommer många gånger i barnens svar. Här sammanfattas de viktigaste under några gemensamma rubriker.

Mat

För barnen är det viktigt att det serveras god mat i barnomsorgen. Barnen ser det som en viktig del i flera delområden, och mat återkommer som svar i "Mitt bästa dagis/fritids", "Delaktighet och lärande" och Värdegrund och välmående". Barnen konstaterar att de behöver mat för att må bra. De vill också lära sig mer om mat, matens ursprung och att laga mat. Dessutom vill de gärna bestämma om vilken mat som ska ätas.

Lek, leksaker och kompisar

Leken, särskilt den fria leken, nämns i flera svar som något viktigt för att må bra inom barnomsorgen. Man återkommer till att det är viktigt att få möjlighet till olika typer av lekar, aktiviteter och leksaker. Barnen vill känna sig delaktiga i beslut som berör vilka leksaker som ska finnas och vilka lekar som leks och vilka aktiviteter som görs. I barnens svar framgår också att det är viktigt för välmåendet att ha kompisar och bli väl bemött av kompisarna samt att få känna delaktighet och tillhörighet i gruppen.

Trygga relationer

På olika sätt belyser barnens svar att det är viktigt att det finns vuxna som tar hand om dem. De vill ha en närvarande vuxen som kan krama om och trösta vid behov. Det är också viktigt för barnen att man i verksamheterna visar omtanke om varandra generellt men också barn emellan.

Delaktighet och självbestämmande

På det bästa dagiset vill barnen bestämma helt själv, bestämma mer eller delta i bestämmande tillsammans med vuxna. Allt vill inte barnen bestämma över, men en del, och man önskar fler möjligheter till individuella val istället för att göra saker som ett kollektiv. Man nämner att man gärna vill vara delaktig i beslut som rör individen och hens integritet, såsom toalettbesök, men också rutiner/sysslor kopplade till vardagen såsom vilken typ av aktivitet som görs när och när man ska gå in/ut eller när man ska äta. Det är också viktigt för barnen att få vara med och bestämma om leksaker och om lärmiljöerna både inne och ute.

Mångsidiga lärmiljöer

I barnens svar framgick att miljöerna är viktiga för det bästa dagiset. Man namnger olika typer av miljöer som redan finns inomhus och utomhus, men även möjlighet att besöka nya miljöer. Dessutom nämns vikten av en ren och tilltalande miljö på enheterna. Lärmiljöerna behöver vara mångsidiga så att man kan utöva mångsidiga aktiviteter, både inomhus och utomhus. Roliga platser för lek är platser där det finns leksaker/rekvisita för lek och möjlighet till olika typer av aktiviteter. En del av det som nämnts som viktigt är: böcker, äppelträd, utklädningskläder, dansrum, stora saker att klättra i, spela, läsa, rita, gunga, springa, hoppa, rutscha och sammanfattas kanske bäst genom att konstatera att för barnen är det viktigt med mångsidiga lärmiljöer.

Lärande

Barnens åsikter kring vad som är viktigt att lära sig inom barnomsorgen handlade om fysiska färdigheter och praktiska färdigheter, samtidigt som barnen visade på ett intresse för olika typer av faktakunskap. Barnen tog också upp exempel på att de vill lära sig mera teoretiska kunskaper, inom olika områden. Många tar upp det som en vilja att lära sig "skolsaker" och man nämner också att man vill lära sig att bestämma. Andra berättar med konkret vilka områden som man vill lära sig mer om såsom: bokstäver, läsning, rymden, matematik, djur, natur, finska och engelska. Barnen tog också i sina svar upp att de vill lära sig praktiska färdigheter och förmågor som kan kopplas till vardagen, som att odla, laga mat och klä på sig själv, reparera och bygga. Barnen lyfter i många svar fram att de vill lära sig olika motoriska färdigheter, både utomhus och inomhus såsom, att simma, klättra, vissla, sjunga eller spela instrument.

Vuxnas hälsningar till barnen

Hur syns barnens svar i reglerna (läroplanen)?

Nu när ni har berättat vad ni tycker är viktigt i barnomsorgen så har de vuxna som bestämmer på Åland funderat om det är något mer som ska stå i reglerna. Reglerna kallas för läroplanen.

Ibland står det redan mycket i reglerna om det som barnen tycker är viktigt och ibland behöver man skriva in mer i reglerna om det.

Rädda Barnen
Åland

**Ålands
landskapsregering**

OMBUDSMAN

Ålands
Ombudsmanna
Myndighet

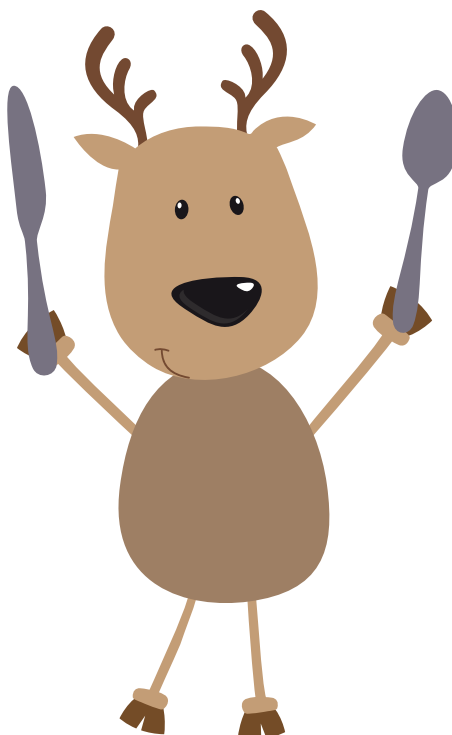
Mat

Enligt era svar så tycker ni att maten är viktigt inom barnomsorgen. De som bestämmer på Åland tycker också att det är viktigt att maten är mångsidig och hälsosam i barnomsorgen och att barn ska få lära sig om vad som är bra för kroppen och hälsan.

I reglerna står det att verksamheten ska berätta om hållbara levnadsvanor och att barnen ska ha möjlighet till mångsidig kost. Det står också att personalen ska lära barn sådant som kan mår bra av, hälsosamma matvanor och att måltidssituationerna görs så trivsamma som möjligt och att man får lära sig om mattraditioner på Åland och i andra länder. I lagen står det också att barnet i barnomsorgen ska få påverka vad man gör och hur man gör saker i barnomsorgen, utifrån sin mognadsgrad. Barnet ska få lära sig om sina rättigheter och ska ha en möjlighet att uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller dem.

Det betyder att maten är något som barn i barnomsorgen kan få tycka till om, så att man ibland tillsammans får önska mat. Personalen ska också prata om mat och vilken mat som är hälsosam med barnen och fråga hur de vill att man ska göra då man äter tillsammans, så att det blir en trevlig stund. Utifrån sin egen ålder kan man också få bestämma sådant som handlar om hur mycket mat man ska äta och att välja mellan det som finns på bordet. Det är ändå de vuxna som ansvarar över att maten ska vara hälsosam och därför kan barnen inte bestämma helt över vilken mat man ska äta.

Eftersom maten är väldigt viktigt för barnen på Åland kommer det skrivas mer i reglerna/läroplanen om maten.

Lek, leksaker och kompisar

Enligt era svar så tycker ni att det är viktigt med lek, leksaker och kompisar. De som bestämmer tycker också att det är viktigt att barn får leka mycket och på olika sätt under sin dag. Det står att de vuxna ska se till att barnen har tid för aktivitet och lek och för att vila om barnen behöver det. Det är så viktigt att det finns i ett helt eget kapitel i reglerna.

I era svar skriver ni att det är viktigt att barn ska få leka med olika leksaker. Det är också viktigt att få göra utflykter och att alla barn har kompisar att leka med om de vill. Det tycker de som bestämmer också och det står redan i reglerna att barnen ska få göra utflykter och få leka mycket, och det står också att barn ska få leka både så att de vuxna leder leken och att barnen leker själva. De vuxna ska finnas nära för att hjälpa om det händer något och för att se till att ingen är ensam i leken. Alla barn ska känna sig trygga då de leker.

Delaktighet

I era svar har ni berättat om att det är viktigt att barnen vara med och bestämma om en del saker i barnomsorgen. De som bestämmer på Åland tycker också att det är viktigt att barn ska kunna påverka sådant som gäller dem. Barn har ju, som Rådde har berättat, också rätt att säga vad de tycker om olika saker och att vara med och bestämma. I reglerna står redan i ett helt kapitel om att barn i barnomsorgen ska få påverka vad man ska göra och hur man ska göra det, ju äldre man blir desto mer kan man få påverka. Det står också att barn ska få lära sig om sina rättigheter och få öva sig i att vara med och bestämma. Barnen ska också få lära sig om sin egen och andras privata sfär, alltså att alla får bestämma om sin egen kropp och sina egna tankar.

Det betyder att barn redan nu står det i reglerna att barn ska ha möjlighet att bestämma en del själv. Man kan få vara med och bestämma kring vilka leksaker som ska köpas in, vilka lekar man vill leka och vad man vill lära sig om. Man ska också få bestämma kring sina toalettbesök och också till viss del kan barnen få vara med och tycka till om när man ska gå ut/in. Det betyder inte att alla barn får precis som de vill, men man får säga sin åsikt och de vuxna ska lyssna på åsikten.

Digital kompetens

De som bestämmer på Åland har tänkt mycket på hur man på bästa sätt skriver i reglerna om till exempel datorer, lärplattor och filmer i barnomsorgen. De som bestämmer kallar allt det för digital kompetens och det betyder att man ska få lära sig att använda digital teknik (t.ex. datorer och lärplattor) och hur man kan använda digital teknik för att lära sig mer. De som bestämmer tycker att det är viktigt att man använder digital teknik då det är bra för att lära sig mer. Det betyder att bara titta på film som en rolig aktivitet inte ska ske för ofta, men att titta på en film som lär barnen något är viktigt.

I reglerna står redan mycket om att barnen ska få en digital kompetens, bland annat ska barn få möjlighet att tillsammans med personalen använda digitala verktyg för informationssökning och kreativt arbete, få lära sig analog programmering och undersöka olika digitala verktyg tillsammans med personalen. Eftersom det ni säger i era svar om digitala verktyg mycket handlar om att man vill titta på film, eller spela olika spel på exempelvis lärplattor, så kommer det skrivas in i reglerna mer text om att barnen inte bara ska använda digitala verktyg så, utan faktiskt få lära sig hur man använder dem för att lära sig saker och öva på annat. Att det blir ett naturligt sätt att lära sig genom att använda olika digitala verktyg.

Djur

I era svar berättar ni också att närhet till djur är viktigt. Eftersom andra barn kan vara allergiska mot djur kan man inte ha med sig sitt djur till barnomsorgen, men ibland kan man kanske få ta emot ett djur på besök.

I reglerna står det inte något om att man ska kunna ha djur i barnomsorgen, men det står att man gärna får besöka andra platser än bara dagis/fritidsgården. Det står också att man gärna får göra andra besök och då skriver man som till exempel bibliotek och museer, men det skulle också kunna vara besök till gårdar med djur. I reglerna kommer att skrivas mer om mat och där kommer det att skrivas att man gärna kan besöka platser där mat produceras. Det kan också vara gårdar där djur finns.

Lärmiljöer

I era svar säger ni mycket om olika roliga miljöer man kan lära sig i, både ute och inne. Ni skriver också om att miljöerna gärna får vara vackra och rena. De som bestämmer har skrivit mycket i reglerna om lärmiljöer, alltså att barnen ska få lära sig på många olika platser, tillsammans med andra och på olika sätt. Det står också att det är viktigt att man får leka både inne och ute och att det ska finnas bra roliga platser att leka på för alla. Man kan göra besök till andra miljöer för att lära sig.

I reglerna står också att det är viktigt att man städar och håller rent och att man ska tänka på att till exempel väggar och tak ska vara sådana att ljudet blir bra inomhus. När man planerar hur det ska se ut inomhus ska man tänka på att det ska kännas bra och roligt för alla som är inne, och att man också tänker på hur det ser ut och inreds.

Trygga relationer

I era svar berättar ni om att det är viktigt att man känner sig trygg och att man har andra barn att leka med och vuxna som tar hand om en. Ni berättar också att det är viktigt att vara snälla mot varandra. I reglerna står det att det är viktigt att barnen får möjlighet att trygga människorelationer vilket betyder att man har kompisar och vuxna omkring sig som man tycker om och känner sig trygg med. De vuxna ska se till att barnen har det. Det står också att man ska få lära sig hur man kan samarbeta och leka med andra barn, hur man själv kan må bra tillsammans med andra och hur man kan lära sig att göra om det blir bråk med någon annan. Då ska också de vuxna finnas nära för att hjälpa. Det är också viktigt att lära sig att prata med andra barn så att man förstår varandra bra och så att man inte råkar göra någon ledsen. Man ska också få lära sig hur man gör om någon annan blir ledsen. Ett sätt att lära sig att må bra tillsammans med kompisar är att lära sig regler om vad som är rätt och fel och prata om dem.

Eftersom det är viktigt för barnen att ha vuxna som ger kramar och tröstar, så kommer det att skrivas mer i reglerna om att det är viktigt att det också finns tid för omsorg och trygghet.

Lärande - Lärområden

När ni berättar om vad ni vill lära er, är det väldigt många olika saker som kommer fram. De vuxna som bestämmer har skrivit ganska mycket i reglerna om det som barnen ska få möjlighet att lära sig i barnomsorgen. Några av er berättar att ni önskar lära er om rymden, om bokstäver och djur och natur, medan andra vill lära sig cykla, simma, hjula och andra rörelser. Vissa ville också lära sig att klara sig själva och att laga mat och odla. Allt det finns faktiskt redan skriver i reglerna. Det finns fem olika lärområden som berättar om vad man ska få lära sig i dagis.

De heter:

**Mångfald,
gemenskap och
samhälle**

**Skapande, kultur
och estetiska
uttrycksformer**

**Språk och
kommunikation**

**Matematiskt
tänkande,
hållbarhet och
utforskande**

**Kropp, hälsa och
utveckling**

I reglerna står att alla barn ska få lära sig från många olika i områden i sin egen takt tillsammans med personalen och andra barn. Det står också att barnen ska få berätta vad de tycker att är intressant och roligt att lära sig mer om.

I fritidshemmen skriver man inte om vad barnen ska få lära sig utan vad barnen ska få möjlighet att arbeta med och det finns tre arbetsområden.

De är:

**Språk, kommunikation
och sociala färdigheter**

**Skapande, kreativitet
och aktivitet**

**Gemenskap, samhälle och
natur**

Personalen kan berätta mer om vad varje område handlar om.

Rådde vill tacka alla er barn som sagt era åsikter om läroplanen!

Rådde vill också påminna er om att ni alltid har rätt att säga era åsikter och också rätt att lära er om allt annat ni har rätt till.

De vuxna på ert dagis/fritids har fått en film där den som bestämmer mest på Åland om dagis/fritids, minister Annika Hambrudd, pratar med mig och berättar om arbetet med läroplanen/reglerna.

De vuxna har också fått ett diplom att dela ut till er som tack för ert arbete!

Scanna
QR-koden
för att ta del
av filmen

Scanna QR-koden för
att ta del av diplommet

För dagis

För fritids

Avslutande ord

Det som är viktigt för barnen i barnomsorgen är i huvudsak att få sina grundläggande behov tillfredsställda och att få utvecklas, leka och lära i en trygg inspirerande och lärorik miljö. De vill ha god mat, möjlighet till lek och leksaker. De vill kunna leka på många olika sätt i olika miljöer och känna närhet och få möjlighet att utveckla trygga relationer. De vill också bestämma och känna sig delaktiga i beslut som berör dem, deras personliga integritet deras vardag och deras aktiviteter. De ger också uttryck för barns ofta outsinliga törst efter kunskap, både teoretisk och praktiskt, och den bredd av behov och intressen som finns bland barn.

Barnens synpunkter bekräftar i rätt stor utsträckning redan det som finns med i läroplansförslaget. Det kommer dock att göras tillägg i form av mer text eller omformuleringar kring kost, vila och omsorg för att ytterligare belysa dessa för barnen viktiga områden. Det görs också tillägg i läroplanstexten kring digital kompetens.

Personalens utvärdering visade att de flesta var positivt inställda till materialet och arbetet. Personalen såg många vinster i att göra barnen delaktiga och de flesta berättar att barnen gärna deltagit i arbetet. En del nämner att de upplevde en viss tidsbrist och att det i vissa fall var krångligt för barnen att förstå vad som efterfrågades. Det har också framkommit önskemål om att använda materialet inom verksamheterna även framöver, utan koppling till läroplanen. Delområdena i materialet är relevanta att göra barnen delaktiga i också utan läroplanskopplingen och därför kommer materialet bearbetas för att passa som arbetsmaterial i verksamheterna även framöver.

Arbetet med barns delaktighet har också gett de deltagande enheterna inblick i vilka områden som enheten kan utveckla utifrån barnens svar. Därför är det viktigt att enheterna tar vara på barnens svar för att utvärdera och utveckla den egna enhetens verksamhet utifrån det som framkom. Arbetet med barns delaktighet är en viktig del av både den åländska barnomsorgs- och grundskolelagstiftningen och i läroplanen och är därför ett pågående arbete även framöver.

Avslutningsvis vill Landskapsregeringen rikta ett stort tack till alla barn och all personal som deltagit i arbetet samt till Rädda Barnen på Åland och Ålands ombudsmannamyndighet som bidragit med värdefull kunskap och gjort arbetet möjligt!

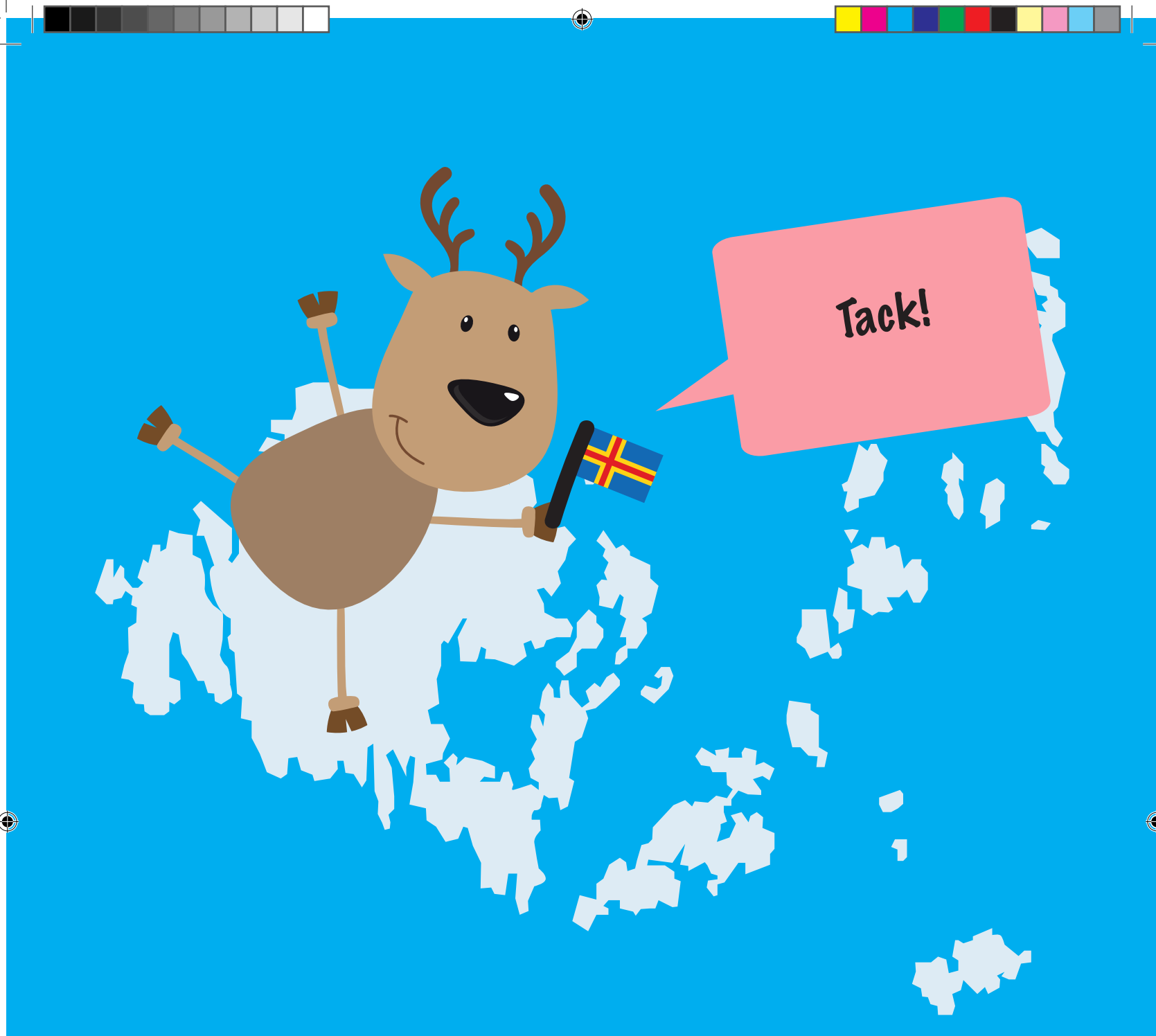
Scanna QR-koden
för att ta del av
filmen och diplomerna
för barnen

www.utbildning.ax/nyheter/tack-ert-arbete-barns-delaktighet-laroplansprocessen

Rapporten är framtagen av utbildningsbyrån vid Ålands landskapsregering, Ålands ombudsmannamyndighet och Rädda Barnen på Åland.

Design och layout är gjort av Rädda Barnen på Åland.

Rapporten får användas och kopieras fritt.

Rädda Barnen
Åland

**Ålands
landskapsregering**

Ålands
Ombudsmanna
Myndighet